

اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مهدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲

ارزنامان محیط زیست مکتب

بسمه تعالی

رویکردهای گردشگری شهری پایدار: چالش ها و راهکارها

* طاهره کریمی^۱

^۱ کارشناس ارشد سنجش از دور و GIS، آموزش و پرورش ناحیه یک قزوین، تلفن

karimi_tarbiat@yahoo.com

چکیده

نقش و اهمیت گردشگری در ترغیب سرمایه گذاری برای زیرساختها و ایجاد درآمد برای دولت ها و مناطق و اشتغال زایی آن بر کسی پوشیده نیست. از آنجایی که کشور ما از کشورهای در حال توسعه و پرجاذبه ی خاورمیانه است، لذا بدیهی است توسعه ی گردشگری بطور اعم در کشور ما مورد مذاقه قرار گیرد.

در تحقیق حاضر، ابتدا به تعریف واژه گردشگری پرداخته و نقش گردشگری در کشورهای در حال توسعه مطرح می شود. سپس گردشگری در جهان، اهمیت گردشگری و اثرات آن بر محیط و اقتصاد کشورها بیان می گردد. سپس به دلیل اهمیت گردشگری شهری، به این مقوله پرداخته و عوامل مؤثر بر آن عنوان می شود. گردشگری شهری به عنوان مقوله ای جدا، خود دارای تعریف و حیطه ی مشخصی است که آثار زیست محیطی و اقتصادی مثبت و منفی خاصی بر چهره ی شهر بر جای می گذارد. این اثرات منفی همانند تخریب محیط زیست شهری، آلودگی های مختلف، از بین رفتن آثار تاریخی و حتی نابرابری اقتصادی مورد توجه قرار گرفته و سیاست ها و برنامه های مختلف صاحب نظران همانند سیاست های شهری پایدار تأثیر گذار و تأثیر پذیر از گردشگری در حیطه ی کیفیت زندگی و اثرات زیست محیطی، برای رفع و حل این معضلات مطرح گردیده است.

این برنامه ریزی ها تحت دو نظریه ی «عملکردی» و نظریه ی «اساسی» عنوان گردیده اند. در نظریه ی عملکردی، برنامه ریزی های «منطقی» و «افزایشی» مطرح شدند. در حقیقت برنامه ریزی افزایشی پاسخی بر انتقادهای وارد بر برنامه ریزی منطقی می باشد. در نظریه اساسی نیز سه رویکرد برنامه ریزی «دفاعی»، «بنیادی» و «انتقالی» مطرح شده و مورد تجزیه تحلیل قرار گرفته و مزایا و معایب هر یک بررسی گردیده است. پس از آن عوامل مؤثر بر توسعه ی گردشگری، محدودیت های موجود در گردشگری شهری در ایران و پیشنهادات کاربردی جهت توسعه ی آن و سپس جمع بندی و نتیجه گیری ارائه شده است. به نظر می رسد با بکارگیری برنامه ریزی افزایشی: با گام های کوتاه در افق های محدود زمانی و برنامه ریزی انتقالی: با آموزش مردم و مشارکت بخش خصوصی، می توان گامی مؤثر در جهت پایداری گردشگری شهری در ایران و حل مشکلات موجود برداشت.

واژگان کلیدی: گردشگری شهری، رویکردهای گردشگری، توسعه پایدار، برنامه ریزی گردشگری شهری